

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden October 26-dik napján, 1813-dik esztendőben.

Prussziai Birodalom.

Annak a' Frantzia Armadának hadi erejét, mellyet a' Rénusi Szövetségbéli újság levelek olly igen nagyoznak, következendő módon adja elő a' Prussziai Correspondens: *Berlin* várora ellen küldettek 80 — 90 ezer emberek, *Sléziában* mintegy 140 — 150 ezer ember viaskodik; *Cseh* Ország ellen *Friedland* és *Gabel* városokon keresztül 12 — 15 ezer ember marsirozott; a' *Drézdánál* maradt és a' *Pirnánál* táborozott Frantziáknak, 's a' velek szövetséges hadi népeknek száma, mintegy 25 — 26 ezer emberre ment — mind öszve 257 — 258 ezerre. — A' Frantzia ármadától elfogattaknak, megsebesítettéknek, fegyver által és nyavalyákban meghóltaknak, nem kulömben az elszökteknek számát 110 — 120 ezer emberre könnyen lehet tenni. Hogy ha *Napoleon* Császár az *Albis* folyóvizetől eltávozik, és *Drézdában*. *Torgau*-ban, 's *Wittembergában* illendő őrizetet fog hagyni, 127 — 137 ezer emberénél több nem marad, mellyel a' szövetséges Fejedelmeknek ármadája előtt lehetetlen leszen néki megállani. — A' Német Országgi Correspondens azt írja, hogy a' Párisi Tanáts October 9-ik napján tartott gyűlésében azt végzette volna, hogy az 1814, 1813, és 1812-ik esztendőbéli Conscriptusok között 120 ezer, az 1815-ik eszten-

dőbéliek között pedig 160 ezer, következendő módon mind öszve 280 ezer ember állíttassék ki, és öltöztessék fegyverbe a' szövetséges Fejedelmek ellen, de hogy egy feleséges és gyermékes Frantzia se kénszerítessék erővel a' katona életre.

A' *Berlini* újság levelekben következendő buzdító hirdetményt intézett a' Szakszóniai új legiónak Kommandánsa *Fő Strázsamester Bünau*, azon batallionbéli Fel- és all-tiszteknek és katonáknak nevekben az *Albis* jobb partyán lévő Szakszóniai Kir. Katonasághoz:

Vitézek! Ti, a' kik a' 6-ik Septem-beri történetek után, a' ti bajtársaitoktól elváltatok, azokhoz nem akartatok vissza menni, nem akarván tovább is azon nyomorgattatásnak eszközeivé lenni, melly alatt hazátok nyög, ti is érzitek, hogy nem illendő hozzátok az erdőkben imitt amott barlangolni, és a' falusi népet, kiknek bátorságáért semmit sem miveltek, sokféle képen terhelni.

„Hogyha meg határozottatok magatok közt, hogy azon hadi néphez, melly a' Frantziákkal szövetségben van, vissza nem mentek többé, és ha gondollyatok, hogy az az idő közel van, mellyben a' kegyetlen uralkodásnak járma eltörök, és a' hazá nyaka a' nyomónak lábai alól megsza-

badúl, a' midőn a' ti szüleitek, atyátok-
fiai, rokonitok és barátitok, nem lesznek
többé az ő véres veréjtekeikkel ama jöve-
vényeknek adófizetői, ti néktek is legyen
mind szívetek, mind akaratotok azt az idő
pontot előhozni és polgártársaitok szabad-
tságáért azoknak a' nemes nemzeteknek
armádájokkal együtt viaskodni, a' kik e-
gyedül érettünk öutik ki véreket Német
Országban.

„Már is sok Rénus Szövetségbéli baj-
társaitok és barátitok azoknak rendibe ál-
lottak, a' kik Német Ország szabadságáért;
a' Baváriai és Würtembergi hadi népek, né-
hány tudósítások szerint a' Frantziáknak
szövetségektől elállottak, és e' folyó hó-
nap 23-ikán, a' Szakszóniai Király nevét
viselő batallion is, mellynek Kommendán-
sa én vagyok, a' *Reynier* corpusától elál-
ván a' Svétziai armadához állottak.

„Itt, és a' Svétziai Fels. Korona Her-
tzeg védelme 's vezérlése alatt, a' kit ti
az Austriai táborozásban, mint *Ponte-
Corvoi* hertzeget, mint vezéreteket esmer-
tetek, és tiszteltetek, a' kihez titeket a'
ti hajlandóságtok és háladatosságtok kap-
tsólt vala, 's a' ki a' ti vitéz erőlködésteket,
1809-ik esztendő Julius 5, és 6-ik napja-
in magasztalta, és a' ki ti néktek most
szebb tzélt, szebb véget mutatni kíván,
itt a' Király nevét viselő batallion formál-
ja a' Szakszóniai Legiónak első ballionját,
a' melly mellé való állásra minden Szak-
szóniai hadi seregeket meghivunk, 's re-
ményljük, hogy azt mivelni is fogják.

„Nosza jőjjetek tehát hozzánk bajtár-
saitokhoz, gyűllyetek ide, a' hol rabságba
esett bajtársaitoknak leg nagyobb részét
találni fogjátok, hogy a' német szabadság
ellenségei ellen fegyvert viselhessetek,
hogy hazafiainoknak háladatosságát, 's atyái-
toknak 's anyáitoknak áldásaikat, és fami-
liátoknak szerentséjét jutalomúl vehessé-
tek.

„Tisztetek! a' kik ezt a' meghívást ol-
vassátok, a' kik a' szolgálatot elébb el-

hagytátok, vagy a' kiket a' történet azokra
a' vidékekre vitt, ezekhez is just tart az
emberiségnek szent ügye, nékiek is út nyí-
tódott nemes hajlandóságoknak bétöltésére.

*Költ Zerbstben Septemb. 28-ik nap-
ján, 1813-ik esztend.*

Fő Strázsamester *Bünau.*

~~~~~

Melly forró buzgósággal viseltessen
a' Prusszus nemzet Fels. Királyához, ha-
zája szabadságának vissza nyereséhez, ab-
ból is kitettzik a' többi közt, hogy még az
ifjú hajadonok közzül is találtattak és még
most is találatnak nem kevesen olyanok,
a' kik titkon férfi köntösbe öltözve a' va-
dász seregeknél hadi szolgálatot vesznek.
A' Berlini közönséges újság levelek azt be-
szélik, hogy a' Lützow vadász osztályának
első batallionjánál egy *Renz* nevű vadász
katona, a' ki magát mindenkor vitézi mó-
don viselte, senkivel semmi feslett társa-
ságban nem vólt, maga kötelességének min-
denkor megfelelt, és hogy a' September
16-ik napján esett Gördei verekedésben
két sebet kapott, az elsőre mint nem ve-
szedelmesre semmit sem ügyelt, hanem
midőn egyik bajtársát, a' ki a' hasán ve-
szedelmes és halálos sebet kapott, a' tsa-
ta helyről másuva akarta vólna vinni, ma-
ga is olly veszedelmes helyen sebesített
meg, melly által az ő nembelisége vilá-
gosságra jött. Ennek a' hajadon Amazon-
nak valóságos neve *Prochaska Eleonora*
vólt, Potzdamban született, édes atya oda-
való muzsikus vólt, maga is mester vólt
a' flautavert fúvásában, 's azon gyakorta
közönséges társaságokban is jádzott a' Pub-
likumnak nagy meg elégedésével. Teste
állására nézve magas, szép növésű 's kel-
lemetes ábrázatú, idejére nézve 26 eszten-
dős vólt, és mivel asszonyos vólt a' szava,
nemének eltitkolása végett, magát 19 esz-
tendősnak adta ki. — Midőn több selbe
esett bajtársaival együtt Dannebergbe (a'
Lauenburgi Grófságnak fő városába) vite-

tett volna, a' maga nembéliségét megvallotta, és a' tábori seborvost nagyon megkérte, hogy a' mennyire lehet, testének, mellyen a' seb esett kedvezzen. Kedvezett is ugyan, de abba a' fekete fene esvén, őtet a' haláltól meg nem menthette.

Hasonló Amazonokról sokszor olvastam a' Frantzia revolutzió miatt támadt háborúnak históriájában. Nevezetesen egy szép és bátor Frantzia hajadonról, a' ki 8 esztendeig szolgálván egy dragonyos regimentnél, sok verekedésekben megfordult, sebeket is kapott, de nem halálosakat, míg végtére egy kedves bajtársával egy szál kardra kelvén, olly szúrást vett, melly által az ő nembélisége tíz hólnap múlva elárútatván, a' katona életről lemondani kénytelen volt.

Olasz Ország.

A' múlt September 25-ik napján, a' közönséges újság levelekből olvassuk, Romaniának *Imola* nevezetű városában meg lehetős földindulás volt, melly azon hólnap 21-ik napján 8 órakor kezdődött, 10 — 12 secundáig tartott, és nagy rémülésbe ejtette azon városnak lakosait. Sok kémények le omlottak, sok házak meg károsítottak, és noha igen sok ember volt az úttzákön, mindazáltal még sem esett rajtok semmi szerentsétlenség. — Hasonló föld rendülés volt *Ferrara* és *Forti* városokban, de ott sem esett semmi nagy szerentsétlenség. — Leg nagyobb mértékben volt az a' Faenzai kerületben, 's ennek azon nevezetű fő városában, mellyben 14 ember megsebesítettett, 6000 kéménynél több ledült, minden házak meg károsítottak, sok kőfalak leomlottak, a' lakosok honnyaikból kifutván a' mezőkön vontak magoknak sátozt.

B é t s.

Nem hogy vóltaképen leírni, de gondolni is allig lehet azt a' rendkívül való

nagy örömet, melly ennek a' népes városnak lakosait, a' múlt vasárnapon, délutáni két órakor érte, a' midőn a' Cs. K. Kur ezen rezidentziába avval az örvendendetes hírrel bélovaglott volna, hogy a' szövetséges armádák, e' folyó October 16 és 18-ik napjain, a' Frantzia nagy armadán, Lipsia környékénn tökéletes és igen fényes győzedelmet vettek volna, mellynek megbetsúlhetetlen következéseit alább le fogjuk írni. Ennek a' ritka győzedelemnek öröme tegnap dél előtt 11 és 12 óra közt, a' belső város bástyáiról, hat versbéli ágyúropogásokkal lövettetett meg, melly alatt a' Szent István templomában, a' Fels. Császári familiának, Fő Hertzegeknek 's fő Rendeknek buzgó jelenlétekben *Te Deum laudamus* tartatott; estére pedig a' város igen szépen kivilágosított. — Miben állott légyen ez a' fényes győzedelem, az itt következő hadi tikkelyből meg lehet érteni.

A' tsatározó mezőkről.

Felséges Urunknak Röthi fő hadi szállásáról illyeten hivatal szerént való hadi tudósítás küldetett a' Bétsi Cs. Kír. hadi Cancelláriához October 19-ikén, 1813 ik esztendőben:

E' folyó hólnap 15-ikén, Lipsia mellett egész hadi erejét öszve gyűjtötte *Napoleon* Császár, és annak jobb szárnyát *Konnevitz*, derekát *Probsthayda*, bal szárnyát *Stötteritz* mellett állította ki, és az ő armádája előtt fekvő *Delisch*, *Wachau*, és *Holzhausen* faluhelységeket elfoglaltatta. — A' Generál *Blücher* armádája ellen két vagy három osztály sereget állított ki. Ezek közt volt a' Fr. testőröz seregek egy része is. — A' Generál *Reynier* corpora, melly más corpusoktól való osztállyal is megerössítettett, ezen a' napon még *Witttemberg* mellett volt, a' hol tudniillik nékie az *Albis* jobb partyára

kellett által menni, olly parantsolat mellett, hogy Roszlau ellen valamelly demonstratiókat, az az, vakításokat tsinálhasson.

Elvégeztetett, hogy az ellenséget a' fő ármadával, és a' Generál *Blücher* ármadáival, a' ki szinte akkor érkezett vala Skauditzhoz, Octob. 16-ik napjának reggelén megtámadják. Gen. *Blücher* Skauditz mellől Lipsia ellen nyomúlt; Fegyvertár Mester Gr. *Gyulay*, Lützentől Lindenu ellen marsirozott; lovasság Generálisa Gr. *Wittgenstein*, a' Generál *Kleist*, és Gr. *Klenau* corpusával Gröbern és Gossan által Libertwolkwitz ellen mennyenek. — E' megesvén, azon nap, reggeli 8 órakor a' nagy armada a' verekedést elkezdte; az ellenségnek hadi ereje mintegy 140 vagy 150 ezer emberből állott, leg inkább a' mi jobb szárnyunkat igyekezett megerőtleníteni, Libertwolkwitz mellett sok lovasságai voltak; azután minden ponton elkezdődött az ágyúzás, ezer tüzokádó nagy eszköznél több szórta egymásra az emésző golyobisoknak záporát.

„Mivel a' Konnevitz hídát és töltést sok ágyúkkal és gyalogsággal védelmezte az ellenség, és a' helynek minéműsége miatt is az ellen ágyúkat vinni nem lehetett, az ellenséget előlről megtámadni lehetetlenség volt; de mihelyt észrevétetődött, hogy az ellenség több nagy tsapatokat igyekezik a' mi ármadánk dereka, és jobb szárnyunk szélső vége ellen vinni, azonnal Feldmarsalherczeg *Schwarzenberg* az egész Austriai tartalék corpust, lovasság Generálisa a' Hesszen-Homburgi örökös herczeg vezérlése alatt, a' Pleiysse kis folyóvízen által küldötte, és Gröbern előtt kiállította.

„Orosz lovasság Generálisa Gr. *Wittgenstein*, Prussus Gen. Lajtinant *Kleist*, és Gen. *Klenau* az ellenségnek minden megtámadását vissza verték; *Barclay de Tolly* az Orosz ármadának fő vezére, az

eggyesült armada derekát a' granatiros corpussal és néhány lovas gárda regementekkel segítette, a' melly alkalmatossággal a' Generál *Kleist* corpusa 5 ágyút foglalt el. Abban a' szempillantatban, mellyben az Austriai tartalék lovas sereg a' Gr. *Nostitz* F. M. Lajt. vezérlése alatt a' Gröbeni szoros útból kiment, annak bal szárnyát sok lovassággal 's gyalogsággal megtámadta, és Gröbenig előre nyomúlt. De F. M. L. Gróf *Nostitz* sem vesztegett, hanem a' vezérlése alatt lévő lovassággal az ellenségre rohant, azt hátrább verte, egynéhány karréba, avagy négy szegletű hadi rendbe bevágott, 's azokat mind szeltyel szórta. Ugyan akkor a' Hesszen-Homburgi örökös Herczeg is a' Generál *Bianchy* Osztály seregével előállott, és ezen Generállal egyetemben, a' ki az ártilleristákat igazgatta, visszanyomta az ellenséget, 's 8 ágyújokat elvette.

Ekkor az ellenség rendkívül való bátorsággal a' szövetséges armada jobb szárnya ellen ment, 's azt a' derekától el akarta szakasztani. De Gr. *Wittgenstein* és Gr. *Klenau* lovasság Generálisai egész hideg vérrel fogadták az ellenséges seregeket, és még akkor is, midőn ezek lovas seregeikkel Gossaig előre nyomúltak volna, ki nem mozdíthatták az Orosz granatirosokat álló helyeikből, sőt az Orosz artilléria jól intézett tüze, a' testőrző Kozák Regiment, Generál Adjutans Gr. *Orloff-Denisoff* vezérlése alatt ismét meghátráltatták az ellenséget.

Az Orosz testőrző seregek, és a' *Weissenwolf* Austriai Generálisnak granatiros osztálya küldettek azon megtámadásnak segítségére, a' kik elsőbb álló helyekről az ellenséget nem csak kimozdították, hanem vissza is verték. — Lovasság Generálissára Gróf *Meerfeldre* a' lévén bizattatva, hogy az ellenség jobb szárnyát Könnewitz mellett a' Pleysz kis folyóvízen, hátról nyomja által, azt ugyan végbe vitte, azon

azon a' vezérlése alatt volt seregekkel együtt által is ment, de mivel több segítő seregek mentek az ellenségnek segítségére, az által ment batallionokat mind vissza nyomták, mind a' nevezett Generálist elfogták, minekutánna mind ő maga sebbe esett, mind a' paripája alatta agyon lövetett volna.

F. M. Lajt. herczeg *Lichtenstein Aloysius*, vagy magyarosan Lajos, a' Gr. *Meerweld* corpusának egy részével, az ellenség leg nagyon tüze közt is megtartotta a' maga állóhelyét. — Fegyver Tármaster Gróf *Gyalay* egészen Liadenauig nyomult előbbre, a' hol az ellenség, a' föld fekvése néki kedvezvén, vakmerőképen ellent állott, 's két ágyút el is fogott.

Prusszus lovasság Generálissa *Blücher* is megverte az ellenséget, azt Mockerből kihajtotta, egy Fr. sast, 30 ágyút elnyert, és 2000 embert el fogott. — Az ezen napon esett verekedésnek a' békövetkezett éjjel vetett véget.

Orosz lovasság Generálissa Báró *Benignsen*, a' ki elegendő osztály sereget hagyott Drézda előtt, a' fő armadához való marsirozásában, leg nagyobb iparkodása mellett sem mehetett ahoz. A' Svécizai Korona herczeg, a' ki Köthen mellett tanyázott, meg lévén arról győzetteve, hogy a' Fr. Generál *Reynter* mozgásai tsupan vakítások legyenek, az alatta levő osztály sereget a' Gen. *Blücher* corpusával öszvekaptsolta, két okokra nézve, *elsőben*, vagy azért, hogy ötet a' Fr. nagy armadától elszakassza, vagy *másodszor* azért, hogy ha magát avval öszve kaptsólná, ő is részt vegyen a' Lipsia környékén esett verekedésben, és még azon nap Halle alá ment a' vezérlése alatt lévő hadi néppel.

Az a' környülés, hogy a' Svécizai Korona Herczeg, a' Generál *Benignsen*, és F. T.-Mester Gróf *Colloredo* corpusaik még olly távól voltak a' fő armadától, hogy ahoz annak idejében el nem érhettek, és

a' megesett verekedésben nem vehettek részt: arra indította a' kommandtrozó fő vezért, hogy a' következett napon a' megújítandó megtámadást elvárja, a' mint hogy a' Svécizai K. Herczeg October 17-ik napjának elejénn *Tauchaba*, Gen. *Benignsen* Naunbofba, és F. T. Mester Gróf *Colloredo* a' Fő armadához meg is érkeztek.

October 18-ik napjának reggelénn az ellenséges fő armáda *Connevitz* mellett *Wachau* előtt *Fuchsheim*, és *Seifersheim* felé hadi rendbe állott, és mind Gen. *Blücher*, mind a' Svécizai K. Herczeg ellen armadákat állított ki. — Lipsiába számos hadi népet hagyott. — Reggeli 8 órakor kezdődött el a' verekedés 3 Kolonnében; a' feltétel a' volt, hogy Lipsiahoz szorittasson az ellenség, mellynek eszközlésére B. *Benignsen* és Gr. *Klenau* lovasság Generálisoknak kolonneikat, vagy osztály seregeiket rendelte ki *Feldmarsal* herczeg *Schwarzenberg*. — A' második kolonne a' Gr. *Barclay de Tolly* fő vezérlése alatt a' Gr. *Wittgenstein*, és a' Generál *Kleist* corpusaiból voltak formálva, mellynek az Orosz és Prusszus testörző seregek adattak tartalékul. — A' harmadik kolonne a' *Hessen-Homburgi* örökös herczeg vezérlése alatt a' *Bianchy*, herczeg *Lichtenstein Lajos*, G. *Weissenwolf* és Gr. *Nostitz* corpusaiból volt formálva, mellynek rezervája, vagy tartalék serege a' F. T. Mester Gróf *Colloredo* osztálya volt. —

Az első kolonne *Seifersheim*ből *Holzhausen*; a' 2-ik *Gossaból* a' *Wachau* tetők ellen marsirozott, az alatt, hogy a' harmadik a' *Dosen* és *Lesnig* közt lévő dombot elfoglalta. Minden lehető erejével azon volt az ellenség, hogy a' mi megtámadó hadi seregeinknek határt szabhasson; de ő maga egy helyről a' másokra szorított, úgy annyira, hogy a' bé következett éjjel a' *Konnewitzi* állásából *Probsthaydan* által *Zwee-Naundorf* felé kellett néki meuni. Leg inkább nyom-

ták a szövetséges seregek az ellenség jobb szárnyát, a hol hét ágyut vettek el tőlök.

A Svétziai K. Herceg az ellene ment ellenséget elűzte, 's Paasdorfig előbre nyomult, a melly időpontya alatt, Generál *Blücher* armadájának több osztályaival a Partha vizen által ment. Ezen a napon két Württembergi lovas regiment Generál *Normann* alatt, két Szakszóniai lovas regiment, és hét Szakszóniai fuselier batalion négy 26 ágyúból álló artillériával, Generál Russel komandója alatt az ellenség soraiból minden fegyverekkel együtt kiáltottak, és hogy Német Ország szabadságát költsönös erővel védelmezhesék, a szövetséges armadához kaptak magokat.

Már délelőtt 10 órakor hátrálni kezdett az ellenség a Merseburgi és Weisenfelsi úton, 's hátrálásokat nem csak ezen hanem a következő éjjel is szüntelen folytatták. Mivel lehetetlenség volt az Elster vizének bal partjára annyi hadi népet állítani, a mennyivel a Lindenau szoros úton őket haszonnal megtámadni lehetett volna, F. T. Mester Gr. *Gyulay* a maga osztály seregével Pegau felé menni, 's ott a könnyű szerű lovasokkal a hátráló ellenséget nyughatatlankodtatni parantsóltatott.

Octob. 19-ik napján virattakor még Naumdorfnak, és a szélmalomnak birtokában volt az ellenség, a kit a győzedelmesek reggeli hét órakor újra megtámadván, Lipsiáig nyomták, a hol hadi seregek, artillériájának, és tábori bútorjának megtarthatása végett, tábori postákat küldözött a Fő vezérhez, 's azt az ajánlást

tette, hogy a Szakszóniai hadi népnek maradványát azon feltétellel, ha Lipsia nem lövöldöztetik, és ha az abban lévő Fr. katonák őrizetnek, és a Fr. armada tábori bútorjának szabad elmenetel engedődik, által engedik. De ez az ajánlás egyáltalában megvettetett; azomban a külső várost is elfoglalták már akkor a szövetséges hadi seregek, még is oltalmazni akarták a belső várost a Frantziák, de abba is benyomultak a szövetséges katonák, semmitnem ügyelvén a benn lévő ellenség tüzeire, a piatzra felgyűlt Szakszóniai regimentek fegyvereiket a Frantziák ellen fordították, ezeknek példájokat követte egy Badeni gyalog regiment is, közönségessé lőnn a verekedés, példa nélkül való zűrzavarban esett az ellenség, mindenik a maga megszagadulásáról gondolkozott, a szövetséges seregeknek birtokába esett Lipsia.

Ennek a mélyen megfontoltatott, és szerentsésszen is végbe vitt hadi munkának következei, melly minden armadáknak, az ellenség hadi ereje ellen egy pontra való húzására határozottatott vala meg, azon három ditsősséges napokon, 250 ágyúk és 900 munitziós szekerek voltak. Az eddig elfogattaknak számok 8000-re megyen, ezek közt három Fr. osztályos seregeknek Kommandánsai, úgymint *Lauriston*, *Reynier*, és *Bertrand* osztályos, és 10 más alsóbb rangú Generálisok voltak.

[*Ennek a hivatal szerént való tudósításnak hátra lévő részét a jövő postán napon fogjuk tisztelt Olvasóinkal közölni.*]

A Bétsi Cursus Okt. 23-ik napján: — 100 Forint Conventziós pénz, 166 $\frac{3}{8}$ Forint Váltótzedulában. — Egy Császár anany 7 forint 58 $\frac{1}{4}$ kr.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 21.

A' Magyar Kurir 34-dik darabjához.

A' múlt posta napon félbe maradt katonai promotióknak, avagy fellyebb meneteleknek folytatása és végezete.

Első Majorokká lettek a' következő második Fő Strázsamesterek: — Gróf *Weissenwolf* a' Jordis R.ből; *Eckhard* a' Károly F. Hertzeg Gy. R.ből; *Járossy* a' Weidenfeldéből; *Steiner* a' St. Julienéből; *Jamblin* a' Rudolf F. H.géből; *Resch* a' Devauxéból, *Steinmetz* a' Rajner F. H.ből; *Haller* a' Froonéból, *Dobler* a' Lichtenstein Aloysiséből; *Pauer* a' Kottulinszkiéből, és *Jonschke* a' Deutschmeister nevet viselő R.ből; mindnyájan regementjeiknél; végteré *Wadrich* a' de Ligne Regementjéből a' Devaux Reg.nél.

Fő Strázsamesterségre emeltettek a' következő Kapitányok: *Aufmesser* és *Pavini* Kapitányok a' Bétsi Újhelyi katonai akadémiához küldettek Fő Strázsamesteri rangal; *Beelen* a' vadász batalliontól; *Bilharz* a' Kottulinszky Reg.jéből; *Kassassa* a' Lusignan R.ből; *Drassenovich* a' Császár R.ből; *Dübois* a' Rudolf F. Hertzeg R.ből; *Entsch* a' Vadász Batalliontól; *Frisch* a' Károly Fő Hertzeg Gy. Reg.jéből; *Gerliczy* e' Splény R.ből; *Heinau* a' Vogelsang Rb.; *Hugelmann* a' Gen. Stabtól; *Jäger* a' Froon Rb.; *Jordis* és *Kanutzi* a' Jordis Rb.; *Kepich* a' Vaquant Rb.; *Krall* a' Lindenau Rb.; *Kucher* a' Weidenfeld Rb.; *Kuszmilch* a' Simbsen Rb.; *Lalos* a' Jellachich Rb.; *Wuthwereri Mederer* a' Strauch Rb.; *Querlonde* a' Generál Stabtól; *Rheland* az első Oláh Rb.; *Saffran* a' de Ligne Rb.; *Sevenau* *Seyfert* a' Reusz-Plauen Rb.; *Stark* a' Kottulinsky Rb.; *Wal-*

leck a' Deutschmeister Rb.; *Wappner* a' Colloredo Hieronimus Rb.; és Báró *Wöber* a' Lichtenstein Aloysis Rb. Ugy szinte Iovas Kapitányok: Gr. *Auersperg* a' Ferdinand F. Hertzeg huszár Rb.; *Csedő* a' Frimont Rb.; *Makkay* a' Knesevich Reg.ből; *Opitz* a' Radeckzy Rb.; *Pfannhauser* az Albert vasas Rb.; *Plepetits* a' Kienmeyer H. Rb.; *Quosdenchevich* a' Hesszen-Homburgi H. Rb.; *Kaditz* a' Ferdinand F. H. Regementjéből. — A' De Ligne Hertzeg Regementjéből való Fő Strázsamester a' hadifogságból kiszabadulván, azon Regementbe, és azon rangba vissza tétetett.

Magyar Ország.

E' folyó October hólnapban a' Magyar Haza két nagy oszlopától, a' Katolika A. Sz. Egyház két buzgó lelki Pásztorától fosztatott meg egy napon, úgymint October 5-ikén. Az *elsőbb* Fő Tiszteletű Győri Püspök *Vilt József* Ur volt, a' ki is a' maga püspöki rezidentzájában, *Rákoson* azon napnak hatodfél óráján kegyes pályafutását elvégezvén a' Győri N. Kaptalan Kriptájába tétetett által.

A' második volt nagy méltóságú és fő tiszteletű NyitraZerdahelyi *Zerdahelyi Gábor* Besztertze Bányai második Püspök Eő Nagysága, a' ki is azon napon, úgymint October 5-ik napján, éjfél után egy órakor, hirtelen való gutaütésben a' Magyar Hazának nagy kárára, nemes familiájának mély szomorúságára, a' tudományoknak akadályára, és a' szűkölködő szegényeknek keserűségre világi pályafutását elvégzette.

A' múlt Septembéri rendkívül való özönvízről, mellyről már mi sokszor emlékeztünk vala, egy Gómör Vármegyei érdemes barátom 's egyszersmind levelező társam, kit én valamint nagy tudományára, úgy nagy érdemeire nézve is nagyra becsülök, Rosnyó városának szomorú állapotját, 's akkori veszedelmét illy rövid, de fontos szókkal adja elő: „Gondolom megírták már mások is az itt történt nagy pusztulást. Én ide haza nem voltam, a' mikor e' történt. Rosnyónak nagy részét az özön elsodrotta, meg tsípett engemet is a' házam fundusának nagy részét elseprerte; a' pályinka főzőmet két nagy rézfazékkal, 200 köblös szuszékomat kevés gabonámmal elragadta, a' pintzemet megtöltvén kevés asszúszöllő és ordinarium boraimat, szilvoriumaimat vagy végképen hasznavehetetlenekké tette, vagy igen meg rongálta. Most már se kenyérem, se borom, se pályinkám, se pénzem nintsen a' pénznek nagy szűke miatt. — Haza jövet, látván a' nagy pusztulást eszembe jutottak a' Jéruzsálemhez közelgető Idvezítőről ezen szók: *Közelgetvén a' városhoz síra!* én Rosnyót allig esmértem meg; *Nil tuum dixeris, quod potes perdere!* az az, semmit se tarts magadénak, a' mit elveszthetz.

T u d ó s í t á s.

Alább irt jelentem az Erd. Keresztény Közönségnek, hogy olly szándékkal vagyok, hogy a' Sz. Írásra, ez alatt a' titulus alatt: *Biblia Szövétneke* olly magyarázatot készíttsek és tegyek közönségessé, a' melly segítő eszközül szolgállyon a' magyar keresztényeknek kezekben a' Sz. Írásnak értelemmel való olvasására. Valamint maga a' Biblia, úgy ez a' szándékban lévő egész munka is két nagyobb részekből, úgymint az Uj és Ó Testamentomi Sz. Írásnak magyarázatjából fog állani. — Az első rész ismét négy darabból álló leszen; az első Sz. Máté Evangeliumának, 's azzal együtt a' több Evangelisták könyveinek is; a' második az Apostolok tselekedeteiről

írott könyvnek; a' *harmadik* a' Sz. Pál minden leveleinek; a' *negyedik* Jakab, Péter, János, Judás Apostolok közönséges leveleinek, és a' Jelenések könyvének magyarázatját fogja előadni.

Most kész, és a' törvényes vizsgáláson is által ment az 1-ső Résznek 1-ső darabja, úgymint, a' Sz. Máté Evangeliumának olly móddal készült magyarázatja, hogy a' magyarázni való részek, két vagy több szakaszokra vannak fel osztva, és mindenik szakasz után abból egyenessen folyó kötelességet magában foglaló rövid *bérekasztés* vagy téve: de tsak akkor fogom azt sajto alá adni, mikor Előrefizetők elegendő számmal lesznek, és tsak annyi exemplárt fogok abból nyomtattatni, a' mennyi leszen az előrefizetőknek száma; úgy hogy ez az előre nyomtatás éppen tsak az előre fizetőkért leszen, és az ezeknek számára nyomtataendő exemplárokon kívül, tsak egy sem fog eladó sohol találtatni.

A' kik tehát ezt az első darabot, melly nagyobb nyóltzad részben, mintegy 40 arkusból álló leszen, magoknak kívánnyák megszerzeni: szükség, hogy vagy személyesen, vagy frankózott leveleik által magokat jelenteni, és az előre való fizetést is, melyet egy exemplárért kevesebre, károm nélkül, egy váltó forintnál, és 15 krajtzárnál nem határozhattam, vagy itt *Makonn*, magamnál, vagy Debretzenbenn, Tekint. Fiskális *Tikos István* Úrnál, a' ki Várad úttzábann, a' fehér lé vendégfogadóval által ellenben lakik, az ott lejendő téli vásárig letenni ne terheltessenek. — Az illető exemplárokat, a' jövő 1814-ik esztendő Aprilis hólnapja 24-ik napjától fogva, melly Sz. György napja leszen, venni fogják onnét, a' hol magokat jelentették, és az előre való fizetést letették. — Írtam Makonn, October 6-ik napján, 1813-dik esztendőben.

Szikszai Beniamin, a' Makói H. C. követő Ekklesiának egyik Predikátora.